

Előfizetési feltételek:

Képes évi . . . 8 ft. —
Fél éves . . . 3 ft. —
Éves . . . 1 ft. 50 kr.

Előfizetői listát csupán a kiadó hivatalánál B.-Gyarmaton.

lap szellemi részére a nyilatkozó vonatkozó min. a közlemények a szerkesztésbe küldendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ

politikai, társadalmi s közgazdászati hetilap.

Hirdetési díja:

Öt soros hirdetés . . . 4 k
Helyi minden hirdetés . . . 30 k
Nyitni és zárni . . . 20 k

Hirdetési díj a kiadó. Helyi és társadalmi hirdetések különösen kedvező feltételek.

Előfizetési díjak, reklámok és hirdetések a kiadóhoz küldendők.

B.-Gyarmat, 1877. febr. 5.

A keleti kérdés által előidézett mozgalmas politikai idényben, midőn különben is bizonyos helyről jövő erős nyomás ugyis annyira elkeríti a kedélyeket, igen leverőleg hat hazája sorsát szívén viselő minden hazafinak jogérzetére azon kötelességmulasztás, mellyel épen most Bécsben alkudozó miniszterünk Ausztriával szemben mutatnak.

Minden józan eszű ember azt gondolta, hogy kormányunk az eddigi tapasztalatok alapján behatóan tanulmányozta helyzetünk és viszonyainkat és ezekhez képest a bankügyben érdekeinknek megfelelő minden részleteiben és következményeiben jól átgondolt javaslata védelmére mindenfelől jövő nyomások ellenében is vas következetességgel kereszttől viend, és ime mit csinál?

Habozik. — Már eddigelé is látszik, hogy az osztrák kormány mily fennben beszél, s mily következetességgel a mult eljárása iránt utasítja vissza szerény követeléseinket, s oly megcsontosodott elnyomási rendszert akar ellenünkben még most is követni, minőt követett századok óta, a melynek szerkezetéből egyetlen rugót sem enged elpattanni, míg azt látja, hogy csak kérelem a dolog.

Az osztrák kormánytól a magyar kormányhoz nem a kérelmi uton, hanem az erős jogérzet nyelvén kellene beszélni. Már Deák Ferencz hangsúlyozta 1861 sőt 1865-ben bárgyengőbben, hogy a magyar nemzet Ausztria népeivel mint nemzet nemzettel érintkezik, de jogának teljes öntudatában s nem mint alárendelt nyomott fél. Ebből folyólag tehát öröndenének, ha Tisza Kálmán az osztrák kormány merov visszautasító magatartása folytán az egész ügy oda tereltetnék, hogy úgy a vám mint a bankkérdésben eddig elfoglalt álláspontjukat elhagyva, minden eddig tett ajánlatokat felmondván, nemcsak az önálló vámterület felállítását, de a független magyar bank létesítését minden habozás nélkül indítványba hoznák az országgyűlés előtt. Hídjé el a magyar kormány, hogy ez egyetlen tette által képes csupán a nemzet osztályán bizalmát ismét visszanyerni.

Ha ezt nem teszi, akkor ujjal begöngyözteti, hogy folyólag törni akarja az osztrák supremáciát és a magyar nemzetet továbbra is gyarmati állapot szolgátságában kívánja tartani.

Ít az idő, hogy kormányunk ismerje fel a nemzetétet szükségét és maját kötelessége jogkörét.

Különben csak foltozgatni fog, s ezzel nem menti meg a hazát.

E sorok írásközt hozzák a központi lapok hogy a ministeri válság küszöbön van. — Inkább mondjék le a minisztérium mint hogy alkotmányos jogainkat sértő egyetemeset irjon alá.

Közigazgatási ülés.

(február hó 6-án.)

(Hírlapozottak: Beniczky Gyula másodszor, Pongrácz Károly másodszor.)

Gr. Gyűrű Ábrahám főispán ur ömeltősége tíz órakor az előteremben megjelent, negyedórát várakozás után, mikor ugyanis — a fentebb említett kivételével, — a bizottsági tagok megjelentek, az ülést megnyitottak nyilvánítva.

Az alispáni hivatal részéről előadott növelési engedélyek és sorbadi elbocsátások tudomásul vétettek.

Felolvasott Madách Károly alispán és Reményfy József urak jelentése az árvapénztár megvizsgálása tárgyában. Ezen jelentés szerint úgy a letéti mint az árvapénzek helyesen kezeltek, — a letéti és örökösi összegek, — a takarékpénztári könyvekkel, hitel és érték papirokkal összehasonlítva, — meggyőzőknek találtak. A jelentés tudomásul vétetett.

Tatár Zsuzsi illetékesek kaphatósága végett Reményfy József és Gr. Forgách Antal indítványa folytán nevezett testvéreinek hibálgatása pótlólag elrendeltetett.*

Scitovszky Jánosnak ama indítványa, hogy a belügyminiszteriumnak felrészek a végett, miszerint a Rókus kórház igazgatóságát utasítsa a betegek felvételét megelőző kihallgatásra, — helyeslőleg fogadtatott el.

B. Gyarmat, Losonc, Szécsény és Fülek hatóságának megügyazott, hogy a piaciár kimutatásokat minden hó 30-án a számvérvételeknek terjeszse be, honnan, mint statisztikai adatok, az aprilis és októberi közigazgatási ülésekbe tétessenek át.

A póstaforgalom — ministeri rendelet folytán — minden év végén összeállított határozattal.

Nagyobb discussióra adott alkalmat a törvényhatósági főjegyző által készített s a belügyminiszterhez (az 1876. VI. t. cz. 64. §-a szerint) küldendő közigazgatási felvétel jelentés, melyet Komjáthy Amelms vaszorgalmú főjegyzőnk 16 ívre bontott szét, s mely Scitovszky János indítványa folytán szakonként, részletesen tárgyalatott. — A tárgyalás folyamán Sréter Alfréd — azt kívánta, hogy a Scitovszky János elfogadott indítványa ellenére, a jelentés először elővástassék, s egészben tárgyalassék. Reményfy József gyakorlatibb felfogással nem osztja Sréter

*Tatár Zsuzsi Pósta megbotolásra, a Rókus kórházba vitetett, hol tartási és ápolási díj fejében 125 forint maradt adós. A nő vagyonképtelen, s a színter költéséit illető kényszerű tartozik viselni. Az alispáni határozat szerint a nő illetékes kényszerű Fülek, mivel ott született törvénytelen házasságból, s mivel a törvénytelen gyermekek anyjának illetékeséget követik. Fülek tiltakozik ezen határozat ellen, s Pósta állítja nevezett nő illetékes helyének, mivel Fülekben alig lakott 2 évig. — Pósta pedig majd 30 éve lakik. Az állás kapitányaság azonban kimutatja, hogy ottan való tartózkodása ismeretlen volt s az adósságok listájában soha sem volt beírva. — Most már melyik az illetékes hely? Néztek az alispán Pósta. Mert az 1876. VI. t. cz. 6. §-ának fogva Pósta több mint 30 éve tartózkodott, — hogy ismeretlen s nem fűt addit: — az a hatóság mulasztás. Barik.

Alfréd későn származott nézetét, mert ez kétazero munkát képezne. El kellene olvasni — ugyanis — az egészét, s aztán ismét a részletekbe becsúszni. — A discussiónak az előbbi főispán úr helyes nézetével vetett véget, amennyiben az előbbi, — Scitovszky János indítványa folytán elfogadott határozat szerinti tárgyalást kívánta megtartatni. A jelentés ekép szakonkénti tárgyalás alá vétetett.

A bevezetés — noha igaz képét tárja fel a Nógrádmegyében megalakult közigazgatási bizottságnak, — a mennyiben a bizottság méltóságával meg nem egyező öndicsekvést tartalmaz, — elhagyandóan határozatolt.

Gr. Forgách Antal ama nézetét, hogy ily jelentések lehető szárazan, csupán az adatokra szorítkozva, röviden tétessenek fel, általánosan oszták a bizottsági tagok. Mert, — úgy mond a gróf — „soha sem vét az ember jobban, mintha többet beszél, mint amennyit kell.”

Következett az adóügy, a nagy adóhátrálék (481,045 ft.) indoklása, mely — lapunk 4-ik számában kifejtett nézetek szerint, — legnagyobb részben a behajthatatlanságnak, mint a közegyek kevés számának tulajdonítható. Azért azonban több szolgáló hivatali rendezettségét sürgeti. Az adótag azonban — keveset illusztrálnak, minek oka, hogy az adó főjegyző úr nem juthatott; mert a Scitovszky János úr által is kívánt praecisirozás, — az adóhátrálékra nézve, csak most készítettett el az adófelügyelőség által, (nem mulasztásból, hanem azért, mert erre az adófelügyelőség csak a mult ülésen kérelmett fel.) Ezen praecisirozás azt kívánta volna t. i. hogy mely évekbeli származott e nagy adóhátrálék s az egyes adókerületekre mennyi összeg esik?

Igy tárgyalatott tovább: a börtön, árva, hadkötelezettségi, közegészségi, közoktatási, közmunka és közlekedési és pósta ügy, melyek az egyes szakeladók jelentéseiből vonattak össze.

A jelentésnek ama részei, melyek némely törvények megváltoztatására nézve — nem a jelentésbe vágó ohajt fejeznek ki, kihagyandóknak véleményeztettek, Melicher Ferenc és Pokorny Gusztáv helyes észrevételei folytán, ez utóbbi azonban fenn kívánja tartani a közigazgatási bizottságnak eme a törvény 19. §-a által biztosított jogát.

Gr. Gyűrű Ábrahám: „T. bizottság! Ha valaki, úgy én, mint a bizottság elnöke, feltékeken vagyok a bizottságnak — minden a törvény által biztosított jogaira; mert én a bizottság tekintélyét csak akkor látom megemléve, ha az a törvény korlátai közt leplezetlenül nemcsak ítéletet mond egyes kormányi intézkedésekre, hanem akkor, midőn valamely törvény megváltoztatásának szükségé fennforog, — tekintélyét és méltóságát — Nógrádmegye tekintélyéhez és méltóságához képest — fel tudja használni. De tekintve azt, hogy alig mult 4 hónap, hogy a bizottság alakult; ezen rövid idő alatt aligha szeresbetett annyi tapasztalatot, hogy a megjelölt törvények feletti bírálatát, — a kíváncsalom sugallatához képest, — ki mond-hassa anélkül, hogy a törvények tiszteletét és tekintélyét alá ne állja. Jelenben a jelentés ama részeit, melyben törvényváltoztatás sürgetése foglaltatik, kihagyandóknak véli. Elfogadtatott.

Scitovszky János: T. bizottság! Hallottuk a jelentést, s a közigazgatási bizottsági tagok részéről megtett észrevételei.

kei, melyek szerint az kijavítandó, pótlandó lenne. Egy azonban kikerítte a t. bizottság figyelmét, s ez az, hogy a szorosabb értelemben vett közigazgatási állapotról a jelentés, — a törvény 16. §-a értelmében az alispánnak minden ülés alkalmával kellett volna előadnia. Felelőzetett helyetben ez nem igaz, hogy nekem, mint a bizottság legfőbb elnöke(?) tagjának kell a figyelmeltetést megtennem oly ember irányában, ki munkássága és költönésége érteitől általánosan ismeretes. Csak egy esetet hozok fel, a közegészségi törvény végrehajtását. Hallomásból tudom, hogy a kórosvosok megválasztatiak, de azt, hogy ezen választások a törvény korlátai belüli elvétel-e meg, hogy — hol lettek megválasztva, lakhelyükről, székükről mikép lett gondolkodva? Azt nem tudom, s hiszem, hogy a többi bizottsági tagok sem tudják. — Figyelmeltetési óhajom tehát az alispán urat, hogy nemcsak ezen speciális esetről, de a közigazgatás egyéb hozzá utalt teendőiről is jelentést a törvény értelmében, minden havi ülésen megtegye.

Gr. Gyűrű Ábrahám: A törvény értelmében magam is elkérhettemnek tartom, hogy a szorosabb értelemben vett közigazgatási állapotról az alispán minden havi ülésen jelentést tegyen; de ha tekintetbe vesszük, hogy az alispán úr a nemrég tartott megyei közgyűlésen, — igen részletesen tárta fel ezen állapotokat, továbbá, hogy jelenlegi elfoglaltsága mellett alig lehetett phisikai ideje annak elkészítésének; úgy megnyaghatik a t. bizottságy abban, ha biztosítom, hogy az alispán úr ismert szorgalmával ennek is megfelelően.

(Madách Károly alispán úr időközben a sorozó bizottságra, melynek elnöke, távozott.)

Felolvasottat Pongrácz Károly igazolás, mely a vizsgálati iratokkal a belügyminiszterhez küldetik fel. Nem kívánunk resz reflektálni, oly egyen részéről tett nyilatkozatok, ki 27 évig közhivatali volt, abban meggyőzt, s mégis oly gyermekes, s a felszólalt kedélyhangulat értelemszerű kifakadásának enged tért, beszámítás alá nem jöhetnek. — E felirat a mosoly és keserűséget egyaránt váltakoztatva a bizottsági tagok arczatán.

Zaduban Ádám t. ügyész indítványa szerint: Pajor István, Piry János és Domók József a fogyelemi eljárás alá nem vehetők; ellenben Pongrácz Károly elnök, Jemesszky József aljegyző és Okolicsányi Pál t. ügyész megdorgándóknak, Demewffy Gyula főnök pedig — már azért is, mivel csöndület alatt áll, — elmondandóknak véleményeztetett. A tiszti egyetesi vélemény az összes iratokkal a fogyelemi választmányban tétetett át.

Az árvaszerző elnök jelentését, melyhez az adriai bizottság társulatát költő szerződés is csatolva volt, Komjáthy Amelms főjegyző úr olvasta fel. A szerződést Domók József közelegy írta alá s abban magát ügynöki teendőkre kötelezte 8.-os díjaztatással. E szerződést az árvaszerző jóváhagyta.

Gróf Gyűrű Ábrahám — indítványa, melyet Gróf Forgách Antal és a bizottság összes tagjai pártoltak, Domók József utasított, hogy ügynöki állásáról, mely hivatalával összeérhetetlen, azonnal mondjon le, — s a mennyiben a szerződést az árvaszerző jóváhagyta, minden számadási viszonyt mely a társulat és az árvaszerző között a biz-

tesztelési ügyben felelős, felelős marad. Eről az ad. birt. társ. értekezletén rendelték. Haszár István indítványára határozatba ment, hogy az árak vagyona biztosítása tekintetben javaslat kérésének. Elfogadták. Vojnár Albert kérése folytán — a határidő malom levágatása iránt — bizottság küldött ki. Tagjai: Bonó Pál, Elstner Ferenc és a székelyi szolgabíró.

A póstaügyi malom tervezetnek elkészítése iránt kérésnek székeltő nem küldött ki. A tervezet elkészítéséről a kérelmek tartoznak gondoskodni.

Grammich Géza adófelügyelő jelent, hogy a januárius havi adó: 44345 frt, a márt. évi jan. havinál 13,947 frt. 81 krral kedvezőbb. Az összes adóhátralek: 483,677 frt 6 kr.

Az 1876. évi hátralek körültekintő a következő: 1.) b-gyarmati körület községi adóhátralek: 88682 frt 37¹/₂ kr, községi adóhátralek: 35,663 frt 43 kr. Összesen: 124345 frt. 75 kr. 2.) A nőgrádi k. közs. adóh: 125,137 frt. 78 kr. közs. a. h.: 21982 frt. 52 kr. Összesen: 147,120 frt. 34 kr. 3.) A székelyi k. közs. adóh: 38475 frt. 91 kr, közs. adóh: 78,442 frt. 78¹/₂ kr. Összesen: 116,918 frt. 69¹/₂ kr. 4.) A székelyi k. közs. adóh: 53978 frt. 4¹/₂ kr. közs. adóh: 14,749 frt. 89 kr., Összesen: 68,721 frt. 93¹/₂ kr. 5.) A losonczi k. közs. adóh: 30,312 frt. 52 kr, közs. adóh: 3504 frt. 44 kr. Összesen: 30,808 frt. 96¹/₂ kr. 6.) A fülöki k. közs. adóh: 64,640 frt, közs. adóh: 45,067 frt. Összesen: 109,708 frt. Tudomásul vétetik.

Felolvasva távabb az egyes szolgabírók jelentései, az adóküldések beosztása tárgyában. Ezekre az adófelügyelő úr határozati javaslata fogadtatott el. Ezek szerint az adóküldések a jelenleg fennálló beosztás mellett megmaradnak eddigi kasszákban, kivéve N. Lam, Karancsekezi Etes, Szalmatartást, melyek a b-gyarmati adóhivatalhoz csatoltatnak.

Ságújfal, Kis-Hartyán, Verőce és Kis Örmö 6361 frt földadó leengedése elfogadtatott. E községek 1875. évben jégverés által sújtva voltak.

Rajner Márton kocsi és lótartható adójának elengedési kérelme elvettetik. Kóntrics Mihály 30 frtnyi és Bedő Jenő 78 frtnyi adóhátralek behajtása céljából a végrehajtás — ingóságok nem létében — az ingatlanokra vezetetik. Klein Ferenc kocsi és lóadójának elengedtetet. Kocs község folyamodványa, a dézsmaváltási összeg lefizetésének elhalasztása iránt, mint illetékelen, elutasított, azon ügyelmezéssel,

hogy az iránt a pénzügyi ministeriummal tárgyalásba kerül.

A kir. kinc. jogügyek igazgatója irata szerint Baratta N. 18 frt 3 krral adós maradt a kincstárnak. Időközben a cég csőd alá esett, — a adója a csődtömegbe nincs bejelentve. Az adófelügyelő határ. javaslata, hogy t. i. az adóhátralek a csődtömegbe azonnal bejelentessék az illető adóhivatal felelősége mellett, elfogadtatott. Streisinger Lipót kérvénye, melysinerint per alatti tökékmajai után fizetendő adója elengedtetés, elvetetett, mivel a per alatti követelések biztosítva vannak, a az elveszés veszélye nem igazoltatott.

A postaügyek előadójának jelentése tudomásul vétetik.

Josenszky Danó közigazgató abbéli kérése folytán, hogy a hagyatékai ügyek rendezésénél a kézbevitel díjmentesek legyenek Gr. Forgách Antal és Reményfy József indítványára a miniszterhez felirat intézteni határozatott.

Melicher Ferenc szorgalommal össze gyűjtött börtönügyi kimutatását a bizottság tudomásul vette.

E szerint a múlt jan. havában volt a börtönben 237 férfi és 23 nő fegyenc. Vizsgálat alatt állott 30 férfi és 3 nő. 2 meghalt. A múlt egész évi kimutatást külön közöljük.

Lodermayer Vincze közigazgató kérvénye, melyben azok iránt, kik őt alaptalanul vádolták, vizsgálatot kér, illetékes szolgabíróhoz áttétetik.

A tolonczok költségeinek honnan leendő fedezésére javaslat készítettik.

Topscher Győző államnézők jelentését külön adjuk. E szorgalommal kidolgozott jelentés tudomásul vétetik.

Haszár István kérdést intéz az államnézőkhöz, hogy van-e tudomás arról, miszerint a lőrcenzi útvonalat kemény trahyt követ burkolják, — nem lesz-e székely, mely utóbbit sokkal jobb fedanyag?

Az államnézők úr azt feleli, hogy a trahyt tartósabb és szélszerűbb fedanyag. Válasza tudomásul vétetik.

(Még egy talál, hogy a mezei sokkal tisztább és szélszerűbb fedanyag, mert a mezei székelyi földterületekénél fogva folyókat oryálódik, a székely mezei, — az oryálást mezei elnyeli, — mely okból nem ad alkalmat a székelyeknek.)

Végül Dr. Baintner Ferenc jelentése, mely jó egészségügyi állapotot tüntetett elő, helyes tudomásul vétetik.

A március havi ülés 8-ára határozatott.

Az ülés fél négykor a főispán úr zásos megjelenségével véget ért

Börtönügyi állapot 1876-ik évben Balassa-Gyarmaton.

Az 1876. évi börtönügyi feljegyzések összesen 525, ebből 1876. évben elítéltek 368, maradt folyamatosan lévő fenyítendő 157. Perbe fogott 414 egyén, ezek közül a börtönügyi eljárás befejezett 362 egyén ellen, perbe fogva maradt 52 egyén. Elítéltek: 210 egyén; ítélethozatal előtt meghalt 10 egyén, felmentett 142 egyén. Az elítéltek közül 1-5 évig tartó börtönrre ítéltetett 21 egyén, 1 éven alul 189, összesen 210 egyén. Büntetettek szerint: erőszakos elleneség 12 egyén, nyilvános erőszakoskodás 2, vallásbáborítás 2, hamis eskü 2, emberölés 13, emberölés vétkes vigasztalásból 3, gyermekkeverés 1, súlyos testi sértés 35, hamis vád 1, gyújtogatás 1, tolvajlás 59, sikkasztás 13, bírói zártörzs 85, zsarolás 1, szándékos kártétel 2, csalás 9, allelvétkelés 5, bünelősegítés 14, összesen 210 egyén. Az elítéltek közül férfi 186, nő 24, összesen 210 egyén. Börtönügyi vizsgálati fogásban volt 155 férfi, 21 nő, a vizsgálati fogás megadott 115 férfi és 18 nő ellen, az év végén vizsgálati fogásban maradt 40 férfi és 3 nő. Az elítéltek száma volt a b-gyarmati kir. törvénysek által elítéltek 235, nő 27, Postrol és egyéb törvényezésektől ide szállított rab férfi 368, nő 44, összesen férfi 401, nő 75; ezek közül büntetésük kiszervezése után elbocsátottak 363 férfi, 50 nő, az év végén maradt férfi 238, nő 25; az összes létszám volt december 31-én a vizsgálatiakkal együtt t. i. 40 férfi és 33, összesen 306 egyén. A fogház kiadása élelmezés, fűtés, világítás, rabeszközök, ruházat, gyógykezelés stb. 24934 frt 79 kr., a börtön bővítése a raboknak a költségértérményekből 5128 frt 9 kr, marad az állam ténőre 19856 frt 70 kr. Átlagos napi létszám 237 egyén. Körül egyén ellátása napi élelemmel, ruházattal, fűtés, világítás, orvosi költségek, belcszámítva a rabeszközök és épület fenntartási költségeket, 28 krajczárba. Kórosot volt 205, ebből meghalt 8 egyén, felgyógyult 190, maradt beteg az év végén 7 egyén.

A fogház kiadása élelmezés, fűtés, világítás, rabeszközök, ruházat, gyógykezelés stb. 24934 frt 79 kr., a börtön bővítése a raboknak a költségértérményekből 5128 frt 9 kr, marad az állam ténőre 19856 frt 70 kr. Átlagos napi létszám 237 egyén. Körül egyén ellátása napi élelemmel, ruházattal, fűtés, világítás, orvosi költségek, belcszámítva a rabeszközök és épület fenntartási költségeket, 28 krajczárba. Kórosot volt 205, ebből meghalt 8 egyén, felgyógyult 190, maradt beteg az év végén 7 egyén.

A fogház kiadása élelmezés, fűtés, világítás, rabeszközök, ruházat, gyógykezelés stb. 24934 frt 79 kr., a börtön bővítése a raboknak a költségértérményekből 5128 frt 9 kr, marad az állam ténőre 19856 frt 70 kr. Átlagos napi létszám 237 egyén. Körül egyén ellátása napi élelemmel, ruházattal, fűtés, világítás, orvosi költségek, belcszámítva a rabeszközök és épület fenntartási költségeket, 28 krajczárba. Kórosot volt 205, ebből meghalt 8 egyén, felgyógyult 190, maradt beteg az év végén 7 egyén.

Topscher Győző államnézők jelentése

(a febr. 6-iki köz. biz. ülésen.)

A nőgrádmegyei budapest vácz kassai államutnak 1876 ik évbni fenntartására szükséges fedanyag kiszállításiáról eddig tett előzetes jelentése után alulírott kötelezőnek tartja annak tetleges eredményét összevonva következőkben előtűntetni. Ismeretes ugyanis, hogy ezen kavicsszállítás a múlt év november havában megjelölt felülvizsgálatának csekély sikere folytán tekintettel az ut silány állapotára, mint a vállalt idő rövid voltára, a kiállítandó évnt kavicsmennyiség 2010 garmadával csökkentet, a tökéletes befejezésre határidőül december 31-ik napja hozott az eljáró felülvizsgáló bizottság által ajánlatba. Ezen javaslat a omgú m. k. köz. és közl. m. terium 1876. évi mártius 12-én 17668. sz. alatt helyben hagyti, és egyezsamerind a pótfelvizsgálatot vállalkozó költségén folyó évi január hó első felében megjelendőnek elrendelni méltóztatott.

Ezen végvizsgálat t. Lejtényi Ferenc kir. orsz. középít. felügyelő ur által t. Pokorny Gusztáv község bizottsági tag ur közbenjárása mellett január hó 9 és 10-én az országgyűlés határozatától B-Gyarmatig, 11-én ugyanazon tartolt közszégi bizottsági ülés miatt megjelenésben megakadályozott másik bizalmi férőnél folytatolag B-Gyarmattól a katalinai határáig hajtattott végre.

Talajdonképeni eredménye a kérdéses kavicsszállításnak az, hogy a omgú miniszter. 1876. évi 5940 sz. a. engedélyezett 8194 garmada mennyiségnek fentemlített 20 0 garmadával lezálaltítása után maradó 6184 garmadából vállalkozó a felülvizsgálatig 2742 és a pótvizsgálatig 1459 a így összesen 4201 garmada kavicsot szállítván, 1983 illetőleg a lezálaltított 2010 garmadának hozzáadásával 3993 garmadát, avagy is az eredetileg engedélyezett kavicsmennyiség-

nek csaknem 49 százalékját kinem állította. Megomlilendő azonban, hogy vállalkozó azukivül még 542 Lohfelo garmadát megapróztatott, minnek folytán az 1876-ik évben uvegett állományon rendelkezésre állott összes fedanyag 4201 és 542 összesen 4743 két köbméteres garmadát tesz. Pénzértékére nézve ezen szállítás eredménye következő: a jóváhagyott vállalati összeg még 57617 frt 87 kr., ehez a Lohfelo kő aprózása hozzáadva 899 frt 72 kr., összesen 58517 frt 59 kr.; az átvett 4201 rakás értéke 28199 frt 80 kr., és a Lohfelo kő aprózása 899 frt 72 kr., összesen 29099 frt 53 kr.; ígynyben nem vettelt tehát 29418 frt 07 kr., avagyis 50 százaléka a jóváhagyott vállalati összegnek az ut fenntartásából kimaradt, mire nézve a vállalkozó ténőre 004 frt 70 krral felrótt 10 heti kölpénz kárpótlásnak nem tekinthető. — Ha most már ezen kavicsszállítás befolyása az államutra közelebből szemügyre vétetik, kitűnik, hogy annak fenntartására folyóméter uthosszánt 0-17 köbm. avagy folyó 01 uthossza 12 köbláb kavics indítványozva lett, tényleg azonban folyóméterenként csak 0-09 köbméter avagy folyólenként 6 köbláb szállítottat. Utaz. lopontatási anyaggal — tekintve ezen utpály szelvényét, a fenntartási költség közép keménységű minőségét, de főleg a forgalom nagyságát, — még egészen normális viszonyok között is, az évi utkópást pótolni nem lehet, mert a porosz és francia kitűnő utak rendszeres fenntartási adataiból tudjuk, hogy ott a fenntartási mennyiség 6 és 20 köbláb között váltakozik. Utunk állapotánál fogva a minimum legzeleább esetben is 10 köblábra teendő. Világos tehát, hogy rendes viszonyok között 6 köbláb anyaggal az évi k-

pást nem pótolhatván, a megelőző két évi mostoha gondozást kellően méltányolva ily csekély fedanyag alkalmazásánál szőben forgó államut tönkre jutása biztosan előre jósolható; minnek következtében ezen kedvezőtlen állapot megszüntetése ezen bizottság egyik főfeladatává válik annyival inkább, mivel tényleg ezen szállítási ügy a gyakorlatban még a fentjelletteknél jóval károsabb befolyása az utra, mert a fent kiszállítottak kimutatott fedanyag mennyisége nem egyenletesen elosztva szállítottat az utra, hanem 16 nyolczadban éppen semmi, más 10 nyolczadban pedig csak 2 egész 5 kavics garmada állott ez évben rendelkezésre.

Egyébiránt mélt. ztassék tudomásul venni a tisztelt bizottságnak, miszerint a kiszállított fedanyagnak kedvező időjárásbani célszerű felhasználása által az államut állapota szemlélatomást javult s jelezkarban létele kielégítő.

A nőgrádmegyei vácz-selmeczi államutat illetőleg a múlt évben rendelkezésre állott 416 kavicsgarmada a legszükségesebb szakaszoknak kitatarozására fordítottan, az ut jelenleg jó karban lévőnek mondható.

Tekintve ezen ut jelentéktelen forgalmát s állapotát, annak évi fenntartására folyóméterenként 0-068 köbméter avagy folyó lenként 4 köbláb eső kavicsmennyiség elegendőnek jelezhető.

A omgú m. k. köz. és közl. miniszterium 1877. évi január 1-én 691 számú intévényével a nőgrádmegyei m. kir. építészeti hivatal közölése alatt álló államutakra 1877. évben előállítandó kavicsmennyiséget és az arra szükséges költséget következőkép állapította meg: a budapest-vácz-kassai államuton 5205 rakás után 34195 frt 85 kr., a vácz-selmeczi államuton 368 rakás után 3296 frt 86 kr., összesen 5573 rakás után 37792 frt 69 kr.

Ezen kavicsszállításnak a helybenhagyott felosztási kimutatásához szorosan ragaszkodott kiviteleért állított mint hivatalfőnök személyesen és egyénileg tetetett felcélmód és egyezsamerind meghagyott, hogy vállalkozónak előbb kereseti összegek utalványozására javaslatba ne hozassanak, még 6 fent említett, tavall nreán maradt 26 nyolczad ntszakaszba az előirt kavicsmennyiséget ki nem szállítja, és végre hogy a kereseti részletfizetések ezen köz. bizottság által utalványoztatni fognak, mely célból a szükséges hitelek megnyitása iránt külön intézkedés törtendő.

TÁRCZA.

TELENCZEI EPIGRAMMÁK.

GÖTTHE UTAK.

Fordította Csankomjai.

76.

Nem voltál-e mivel kürbén soha? ... mert
fűzetédek
Tárgya a pór s alakos nép, s ami aljas,
utált —
Mivel kürbé valék; művelnek mondatik
ez, ha
Nincs amiért epigramm volna csinálva reá.

77.

Hogy mit akart velem a sor? ezt kérdezni
merésyiet,
Mert hiszen oly nagy ezám az, mire mit sem
ügyel.
Külbőve lehetett vala tán képeznie engem,
Hogyha utamba nem áll gátnál a téren a
nyelv.

78.

Optika s fűzetet foglalnak el egyre; ugyan
mért?
Nem több díj hatnak szende szivekre
talán?
Óh ama szende szivok! ... hat rájuk szerio
a koutár;
Nékem a természet lényibe hatni csak élv.

79.

Fuszta sebérrre szedett minden Newton.
Egy évszáz
Úta amit hiszték, rászede mára is ó.

80.

A helyes elvekből helyesen foly, mond a
tanítvány,
Mindeo, a mester bölcs útmutatása szerint;
Persze, ha jól vagyón a fakerekszt kifaragva,
az élő
Test mint bűnheszítés egybe' fog illeni rá.

81.

Fárasztó utazás közben, ha az ifjú hívéhez
Tér be, gyönyör s vizsgálat tartsa meg o
fűzetet;
És ha az ifjat a lány várandója, lapozzon e
könyvben,
S dobja csak akkor el azt, hogyha megér-
kezik ó.

82.

Mint a boggy a siető szép, mely közlembő
haladván
Lopva jelentkezik, és illeti meg karamat;
Úgy az utast Helikon te csak apró versre
tanítod,
Tedd óh hogy hívedet nagyban is áldja ko
gyed.

Ezen magas miniszteri rendelet, melyet a kavicnak a fentebb említett csekély mennyiségben történő előállítás engedélyeztetik, s mely az ország pöszügye szomoru állapotának kifolyása, — fötörékvése nem annyira az: hogy több évi kopás azonnal helyrehozva legyen, — mint inkább az, hogy a több évek óta meghalasztott kavic szállítás ezáltal teljes mérvben végrehajthatassék, és alkalmas időben felhasználhatassék, és így biztosítva legyen az államut jóságának a fötényezője. — 8 mint hogy továbbá az államut jókarban fenntartásánál az előbb említett tényezőn kívül vagy befolyással bír annak kezelése is, e részben örvendtes tudomására hozatik a t. közig. bizottságok, hogy a omu minisz. 1877. évi január 14-én 1867- 1876. sz. a. kelt rendeletével ezen hivatalnak azon indítványát, melyszerint a nagyobb utmesterei szakaszok kisebbre redukálásának — ezáltal helyben hagyta, és folyó évi január hó 1-től kezdve életbe lépni engedélyezte; az új három utmestéri szakaszok a következők: a) a rétsági utmesterség a vácz-selmeci úton felül még a budapest-vácz-kassai államut egy részével is, összesen 6 egyenlőzsd mf. hozsal, 9 utkaparóli szakasszal; b) a b. gyarmati utmesterség a budapest-vácz-kassai államuton 5 egyenlőzsd mf. hozsal, 9 utkaparóli szakasszal, és végre c) a losoncai utmesterség ugyanazon államuton 4 önyolozsd mf. hozsal, 8 utkaparóli szakasszal bír.

Az utentartási havi átlány végre a omu minisz. 1877. évi 20027 — 1876. számú rendeletével 700 forint — megelőző évekhez képest felette szákon — állapított meg. Ezen átlányból a 26 utkaparóli bérei, a mótárgyak és útszerok javítása, az utpálya és testének tisztántartása s kitatarozása, a fedanyag beagazása, a szertárberok, utmestéri irodai átlányok sat. fedezendők.

A lefolyt január hóban a nögrádmegyei m. kir. építészeti hivatalhoz intézett gydarabok száma, és pedig az államügyi összesen 101, abból elintéztetett 93, fűgőben maradt 8; a megyei összesen 126, abból elintéztetett 121, és fűgőben maradt 5, s így ezen hivatal összes iratainak száma január hóban 227 darabra ragott.

Végre átlányról kénytelen sajnálatát a felett kifejezni, hogy az imént felemeltt száraz adatok kívül a megyei építészeti ügyek minádoni menetéről bővebb jelentés nem szolgálhat azért, mivel hogy neki alkalom nem nyújtatik abba magát beavatni, sőt azok előtte mintegy hivatalból elzárva, érdekekbeni vezényletét kötelességhez mérten nem örvényesítheti.

Ezen a közügyre nézve hátrányos hivatalviszony orrosítása céljából egybíránt külön indítvány fog tétetni.

B. Gyarmat, 1877. febr. 4-én.

Topscher Győző,
Államtróok.

Levél a „Nógrádi Lapok“ t. Szerkesztőjéhez.

Tisztelt szerkesztő úr! Nem rég írt levelemben azon ajánlatot tettem, hogy a nógrádi lapok szellemi támogatásához egy porseményivel én is járuljak, csekély tapasztalataim közlést én is felajánlom, s ezenel megígérem, hogy a csemeg szőlőfajok tevéysztése, és a róza tenyésztés körül hűz év alatt szerzett csekély tapasztalataimat még ezen íél folytán a „Nógrádi Lapok“ számára megküldöm, ha ugyan szerkesztő úr érdemesnek találádja arra, hogy a Nógrádi Lapok uelány számában egy kis helyet juttasson azok számára.

Azomban a január 1-éi számban róza a tenyésztés helyett róza-tenyésztés lett közölve.

Ezen szó-cserét nem értelmelzhettem másként mint úgy, hogy ez vagy sajtóhibából történt, vagy talán ez áltál szerkesztő úr azt akarta gyűngéden tudtomra adni, hogy ha már írni akarok, írjak fontosabb tárgyról, nem pedig oly csekélyeségről.

Váram tehát, hogy ha sajtóhibából történt, akkor a a legközelebbi számban helyre lesz igazítva.

Ugy, de nem lett helyre igazítva; tehát nem sajtóhibából hanem a másik okból kellett történnie, a mi annál inkább kihat, mert szerkesztő úr nem nyilatkozott azon kérdésre: hajlandó-e becses lapjában helyt adni az említett közleményeknek?

Igy lévén a dolgok, cagedjo meg szerkesztő úr, hogy kimagyarázzam magamat becses lapja olvasói előtt arra nézve, hogy mi vezessen engemet ily bagatel dolgokkal lépni az olvasó közönség elébe, akkor midőn mindenkinek figyelme a közel szomszédságban forrongó világrendítő események felé irányul.

A kik olvasásá a magas politikával foglalkozó központi napi lapokat, lehetetlen volt észre nem venniük azon háttartalan bizonytalanságot, melyben a magas politika mind kifelé, mind időbent a házában mai napig vergődik. A mit ma olvasunk valamely lapban, azt a közetközö szám bizonyosan megczáfolja. Ki fárad az olvasó az örökös ingadozás szemlélésében, s kénytelen azt mondani: vanitatum vanitas!

Köszgazdászati állapotunkban nagyon sok hiányzik ahhoz, hogy nyugodtan élvezzük a jelent, s aggodalom nélkül nézzünk a jövőbe. Alig van lap, melyben egykor vagy máskor megindító közléseket ne olvasnánk ezen tárgyról: pusztulunk! vesztünk!

Van-e most előpálya csak egy is, melynek útai tövisekkel ne volnának birtve?

A közhivatalok most sokkal terhesebbek, mint hajdanta voltak, s ki éjjel napot egyggyé téve lelki ereje megfeszítésével igyekszik nehéz hivatását betölteni, számíthat-e elismerésre? Fájdalom az elismerés mai időben olyan gyümölcs, mely még virágjában elfogyott! A lelkiismeretes hivatalnok szorcsesének érezheti magát, ha meg nem küszöbök! mert erre is van példa elég!

A mező gazda évek óta hasztalan küzd egy felől a mostoha időjárás, más felől az állam szükséglettel felomészti, elnyelik munkája gyümölcsét, s midőn az év végén zárszámát elköszonitve, bátran utána irhatja: sic vos non vobis fertis fratra boves!

A kereskedelem, az ipar szintén olyan állapotban tengődnek, mint azon malom, melynek kerekok alatt kiszáradt a patak medre.

De mindezek dacára elcsüggedünk nem szabad, mert a ki elcsüggedt, az veszte van menthetetlenül. Egy jobb jövő iránti hitnek, reményünkkel feladnunk nem szabad, hanem a jelen bajok között már már végképp kifáradt léleknek enyhülést kell keresnünk.

Azomban hol keressük azon enyhülést? Talán a társadalomban? Fájdalom ott nem fogjuk megtalálni, mert az élet nyomasztó viszonyainak hatása lidércnyomásként nehezül a kedélyekre. Még csak 848 előtt is az emberek azon igyekeztek, hogy egymásnak minél kellemesebb tegyék az életet, most az ellenkező történik. Kivételek akkor is voltak, most is vannak; de a poliori fit denomináció, vagy is: e megjegyzés a többségre vonatkozik.

En egyedül a természet ártatlan örömei ömerem olyanoknak, melyek szívünket lelkünket felvidámitják mindannyiszor, valahányszor az élet gondjai, bajai közt a szabad természet kebelére menekülünk, s a természet tündér gyermekeivel társalunk. A természet kifoghatatlan azon változatosságban, mellyel millió, meg millió szépségeit előtűntük önkényt feltárja, s ennyi szépség élvezetéről nem kíván fölünk egyebet, csapán azt, hogy szeressük őt, mint jószívú gyermek szeretheti a legjobb édes anyját. A ki a természetet igazán szereti, a vele való társalgásban élvezetet talál: annak nincs oka félni a sors csapásaitól. Az oly ember, ha embertársainak irigysége, ármánya miatt méltatlanságot, üldözést szenvedni kénytelen is, soha nem csügged el, sem öngyilkosságra nem vetemedik, sem embergyűlölvő nem lesz, hanem a természet kebelére keres és talál kárpótlást a szenvedett méltatlanságokért. Nincs az a földi vagyon, nincs az a halmozás kincs, mely a meg nem romlott emberi léleknek annyi élvezetet nyújthatna, mint a természet roppant gazdagsága, melynek egyik fő érdeme és értéke épen abban áll, hogy azokat a természet mindenkinél rang különbség nélkül, urnak szegénynek egy írást kínálja.

Arra nincs szükség, hogy a természet roppant birodalmát egészen felkutatassuk annak szépségeit. Nehány négyezig ölnyi virágos kertben van annyi bájos szépség összegyűjtve, mennyi elcsigád arra, hogy az emberi lelket elbábjólják.

A természet megismeréséhez a kiscsei között van különbség, melyre a szépség minden kellekeit bőven rá pazarolta, melyben együtt feltalálhatók mindazon szép és jó tulajdonságok, melyek az emberek gyönyörködésére teremtett virágok millióiban elszórva feltalálhatók, és ezen mintaképe a szépségnek, nem más, mint: a róza, a virágok királynéja, a mint azt a legérgebb időktől fogva nevezték és nevezni fogják méltán, mert az minden tekintetben legesebb legbájosabb a Flóra magzatai közt. A zinek gazdag változatossága, az illat hasonlíthatatlan kedvessége, régi idők óta a természet szépségeiben gyönyörködők kedvenczévé tették őt. A tudományos alapra fektetett tenyésztés által pedig annyiféle változást hoztál már létre, hogy nagyságra nézve 1 centimétertől 12 centiméterig változó átmérőjűek, színe nézve, a legeszebb fekete pirosról a tiszta hó fehérig és narancsáig (a kéken kívül) minden színnel pompáznak, s a mi fő dolog, nem oly rövid életűek mint a többi virágok, hanem kora tavasztól késő őzsig kifogyhatatlanok a virágzásban olyanok ők, mint a tartós, de fájdalom! nagyon ritka barátság, mely a gyermek korban kezdődik, s késő vénség után, a sírnál végződik.

Ennyi előnyös tulajdonság mellett még az is meglev bennök; hogy épen nem kényesek, sem költséges üvegházat, sem drága fűtéstes műkertetet nem kívánnak. Beszerzésük csekélyeségbe jön. Akinek néhány négyezigűl kerteje van, egy kis szakértelemmel s kellemesen szórakoztató munkával mindenki tenyésztheti őket.

A hivatalnok, midőn a terhes napi munkában kifáradva, a hivatalszoba egészénegőzött zárt légköréből kiszabadul, s feje zág a megfeszített lelki munkától, az est bűsében foglalkozzék egy óráig róza ápolással, s midőn a kora reggel kövér harmatjában fűrdő rózsák dől kelyheiket kinyitják, szívja fel azok balzsamos illatját, s tegye est nemcsak egyszer kétszer, hanem tavasztól késő őzsig, meg fogja látni, hogy egészégre minő jótékony hatása lesz.

A mezőgazda, midőn eselődai felbuzsantották, vagy a keserítő látványok egyes láncsolata kedélyét lebangohták, meneküljön rózsái közé, s mint sürt kőd a tavaszi nap meleg sugarától, úgy fozsának szét a kedélyén borongó nehez ködök.

A kereskedő és az iparos szinte igen könnyen megszerzezhetik magoknak ezen élvezetet.

A nőknek különösen figyelmükbe ajánlani nem tartottam szükségesnek, ők a rózsák iránt átlájában előszeretettel viselkednek, s nem képelek nőt, ki a rózsák szépségei iránt érzéketlen lenne. Csak azon egyet említem fel: vajha ideje korán megkedveltetni igyekeznének a gyenge gyermek vallásos érzületét felbuzsantani az áltál, hogy figyelmeztetnék a természet szépeiben rejlő tökélyre; hogy a meg fokony gyermeki szív és lelek azokból maga vonná ki azon következtetést, hogy Istennek, — ki azokat a ember gyönyörködésére oly nagyzerősen tökéletesekké alkotta, — a legjobb, legbőlesebb, legtökéletesebb lénynek kell lennie. A mely gyermek kis korában megkedveli a természetet, az bő marad ahhoz egész életében, s ha bő marad hozzá, nem is vallja kárát.

Ezek röviden azon okok melyek engemet a fent idézett ajánlat tételre vezettek. Ha néceim nem korcsorok, vissza vonlok velők, s engedem a tört érdekesebb tárgyaknak.

Hanem a róza-tenyésztésről nem írok, mert bár a rózsot, mint igen hasznos gazdasági növényt nagyra becsölöm, de mintán a róza-tenyésztéssel csak 5 év óta foglalkozom, nem szeretem a körül olyan tapasztalatokat, a melyek közlésre érdemesek volnának.

Oroszi Miklós.

Ipolyság február 6-án

Az áltálunk már jelent a hontmegyei kaszinó társulat által évenként adatsi szokott táncvígáom f. hó 3-án a megyeszékháza teremében, és pedig az évben az ipolyági társulat egytel javára megtartott, mely dacára annak hogy abba a vidék bolygói alig sőt a helybeliek és épen sem feles számúban voltak képviselő s a helyi árak ezertnek is, körülményekhez képest magasak, voltak: sikerültnek mondható, és pedig sikerültnek akára részt vett bolygók szépsége, akára férfi tánczosok bősége, akára ezenek folytán támadt derült kedv tekintetéből. A szönel sebb, nagyobbára szönelon ruhák birtokos nőt, köztve e részben a Marmaros intézet személyesen megnevezni azonban nem ohatjuk, ezáltal, nehogy ez áltál is — magunknak annak kizelgeli láttassunk. A terem fölöli jelvényekkel és szödel lombokkal igen csinosan volt díszítve, jól kivilágítva, s így a rendezés e részben is a megjelent közönség teljes elismerését meg érdemelte. A táncvígáom csak reggel érie végét s a kitűzti céljára 190 forint fölül tiszta jövedelmet hozott.

Folyó hó 13-án tartatik második egy-szeresind ötoló az ipolyági bolygók által „a bonvérdiaszek vagyontalan övegyei“ és ármai javára rendezendő balánk, mely, ha szeptembert nem esel, az ismeri közönséi népesebb és még fényesebbnek lenni igérkezik.

Tanúgy.

(Milyesnek legyének iskoláink?)

A „Nógrádi Lapok“ban nem egyszer nyilvánítva volt azon vélemény, hogy a népnevelés jelenlegi állapotán csak a közönsékolák általános behozatala segíthet s adhat ez igények leoldulást. Ez állítás fölkelet figyelmemet s arra vonatkozólag ohatlanam szerkesztő ér engedelmével elmondani véleményemet.

Ambár czikkirő az nek röviden érintették e tárgyat, mindamellett jó lett volna a közönsékolák tövén voltát haagostató állításainak kissé indokolni, mert így azoknak igazsága fölött teljes joggal kételkedhetik az olvasó.

Hogy bármely iskolát jónak lebessem mondani, első legbiztaltasabb kellek, hogy legyen jó tanítója. Ha most az iskolákat megítélendők, a közönsé kolároztottan katbolikus iskolákat Nógrádban szembeoahatjuk, azt fogjuk találni, hogy a kath. iskolák tanítóit nemcsak kiálják a versenyt a közönsékolák tanítóival, de azokat sokban fölül is mulják.

Második szükséges kelleke a jó iskolának; hogy jó legyen fölszörelve. Ha Nógrádban e tekintetben vizsgálat tartanék az iskolákban, meg vagyok róla győződve, hogy az igazságos ítélet a kath. iskolák javára hajlanék. Lehetőség volna ugyan az utóbbi állításomat specialis példákkal igazolni; de ettől tartózkodom, mert exempla sunt odiosa.

Azt egyhízzem bátran elmondhatom, hogy nincs Nógrádban oly közönsékolák, melynek tanítványai annyira előnyben lennének a kath. iskolák tanítványai fölött, hogy e párhuzamból vont következtetés alapján kivánatos lenne a közönsékolák behozatala.

Ugyan miben áll tehát a közönsékolák ama fényoldala, mely a népnevelés ügyén annyit lendítené s ez egyet nálunk fénylő állapotba helyezni képes lenne? A felekezeti iskolák ép úgy kötelesség megfelelni a törvény kívánalmainak, mint a közönsékolák, ha pedig a törvénynek eleget tesznek, akkor ellenök senkinek sem lehet kifogása.

A közönsékolák annyiban különböznek a felekezeti iskoláktól, hogy míg utóbbiakban a nevelés teljesen vallásos alapon történik, addig a közönsékolákból a vallás számúzik; mert hetenként 1—2 órai hitoktatás oly csekélység, hogy alig vehető számba az egész nevelésnek vallásos szellemben kell történni. Hogy mennyire nélkülöznek ismeretk tapasztalt államférfiak a vallásos szellemű nevelést hitvánk a hajer képviselőház 1869. év február 17-én hozott határozatából, melyben a következők

olvassuk: A napkeletre nagy építkezés kel, hogy pallos legyen alapja, mert ha nem képezi a talajt, bizony csak homokra építünk.

Lásunk, mit mond a francia kérvény a köznevelés iskolák felől. Midden Napoleon a társadalmi bajok orvoslása végett föl-műlt a Departemens-ek előjárati tennének jelentést a köznevelés állapota, a beérke-zett jelentések ből összeállított információban voltak olvashatók a következő helyek. Ideje már hogy az okoskodások elhatározzanak a te-gyekkel szemben, mince oktatás nevelés nélkül mince nevelés nélkül.

A tanárok tanítás a pusztaiban hang-szott el, mert elég esélytelenül kihirdetett, hogy az iskolában a vallásnak híre so-lyegyen. Így kiált fel Franciaország a val-lásos oktatás után, az erkölcsiség és társad-alom megmentésére. Ezen jelentést azok tették, kik a gyakorlati terén győződtek meg a köznevelés káros volta felől; a ki ez ügyet komolyan fontolóra veszi, be kell látnia, hogy ha az iskolából származó lesz a vallásos ismeret oktatás, ennek szomorú következménye nem maradnak. Vagy nem tanultak, elagot (Bakáronkon?!) Úgy csak helytess az experimentalisták.) Pörgör L. varbó káplán.

Hírek.

A b-gyarmati prot. egyh. papválasztás a hó 22-én ejtetik meg.
A főispáni ebéd, mely febr. 16-án gr. Gyürky Ábrahám főispán úr ömeltőse ál-tal adott, igen kedélyesen ment végbe. A honrá bizottsági ülés alatt kiláradt bi-zottsági tagok jóindulattal azon ételekhez, melyek jól elkészítéséről a megye várnagya gondoskodik 42-én vette részt. Képviselő volt a törvényhozó, — a helyben lakó közigazgatási hivatalnokok, kivéve az árva-méki hivatalnokokat. Résztettek tovább: Endlicher Henrik, a losonci 25-ik Mamala ezred ezredese, D' Elzeaux Albert a 52-ik honvédszázados alezredese, Dr. Bogdán

*) Helyesen adnak helyt a köznevelésnek, de egyet nem érthetnek vele. Mark.

ezredes, Gölnér és Fajor főhadnagyok. — A főispán úr Imády Károly mondott toas-tot, melyet szívből éljen követett.
A szűkebb bizottság B. Gyarmaton jan-uár hó 31-én ülést tartott, melyen a múlt előadás száma: 100 tételtek közsz. Bevétel 102 frt 70 kr, kiadás 65 frt 60 kr, tiszta jövedelem 37 frt 10 kr. Ezen összeg a kis-dördő vezetőjének át is adatott, hogy azt az intézet javára fordítsa. — A legközelebb előadandó darabok lesznek: „Sziget a szá-rakon” Grubicsitól és a „Regény vége” Szép-saladitól, vigjátékok egy felvonásban. Közbe szavallattal és több, a b-gyarmati Állami iskola növendékei által előadott dalművek-kel. Ezen előadások a helybeli Állami is-kola szegénysorsu növendékei taneszkö-zeinek beszerzésére fog fordíttatni.

Bál. Alig zajlik le a b-gyarmati bon-védtestiből, — a losonci kaszinóból, — máris B. Gyarmaton f. hó 13-án lámpa-bált rendeztet a város hatósága a helybeli fiatalok által. E bál minden városi polgár részéről obligált, mert jövedelmétől függ a világosság B. Gyarmaton. Azt hiszték tehát, hogy ha már meg sem jelennek a meghívottak, de a nekik szánt jegyet meg a bál után is megvessni tartoznak.

A közigazgatási bizottság fejelelmi választmánya f. hó 6-án ülést tartott, este 5 óráig 11 ig. Ez ülés a nógárdmezei árva-szék ellen folyamatba tett fejelelmi eljárást tárgyalta: Zadubán Ádám t. főügyésnek a közigazgatási bizottsági ülésben felhozott indítványa csekély részben fogadott el, mert a fejelelmi választmánya a fejelelmi eljárást Pongrácz Károly árvaszéki elnökre, Piry János elnökre és Okolicsányi Pál t. alügyészre kiterjeszté. Jeszenszky József és Dömök József felmentették, Dessewffy Gyula elmondítására hozott vélemény elfogad-tatt.

A losonci Állami főgymnásiumi szegény tanulókat segélyező egyesület alapító, rendes és pártoló tagjai a tanácssteremben f. hó 18-án az az vasárnap d. u. 2 órakor tar-tandó alakuló közgyűlésre annyival inkább kértnek megjelenni, mivel a gyűlésen az alapszabályok megállapításán kívül az egy-let igazgató választmánya is ideiglenesen meg fog alakíttatni.

Losonczon, 1877 február hó 7-én.

Kunós Elek,
a működő bizottság elnöke.

A szécsényi baltubál reményen fe-lül sikerült. A kis táncszalon zsúfolásig megtelt, a négyzet 30 pár tánczolta, közülük Baillidész nővérek, Bérczy Pann, Bogovics Anna, Fölkel Marika, Kék Blanka, Kom-játhy Erzsike és Zadubán Margit, valamint Krudiné, Kaszinkóné és Fersztjánasszky ur-hölgyek. Szűkebbre alatt vacsorával láttattak el a vendégek, hol a jókedv csak úgy vi-harzott. A nagy számban megjelent b-gyar-mati és néhány szécsényi fiatal ember reg-geli 7 óráig nem tágitott. Milovan János úr fúvószenét is rendezett semmiből. — A szécsényi vendégteret már régóta isme-retes, s ez volt oka annak, hogy sokan a vig városból csak másnap este, vagy éppen harmadnap mentek el.

A túzoltó egylet által rendezett sor-játék alkalmával ki nem váltott nyeremény tárgyak f. hó 6-án közérverés útján adtak el. A befolyt jövedelem 60 frt, melyhez a jó-tékonyaságról ismeretes — B o s ó Pál úr 20 frtot adományozott az alkalommal az egylet javára. Eszerint a bál az egylet ja-vára 208 frt tiszta jövedelmet hozott.

Nincs többé közszégy. Szentiványi Kon-rádnak Mohorán van egy tapasza, mely a közszégyfajdalmat megszünteti. Nevezett az arcanumot néhai edes atyjától, Szentiványi Károlytól örökölte, ki soká szenvedt a baj-ban, s kinek közszégyfajdalmát a tapasz enyhíté; Szentiványi Károly pedig egy nyitral paplót vette a titkot — drágán. Többen elismerőleg nyilatkoztak a tapasz-ról, s Szentiványi Konrád úr több levelet mutatott, mint bizonyítványt arról, hogy a tapaszal sikerrel gyógyit. — Szép örökség.

Vadászat. A lörcsai puszta jan. hó 25. 26. és 27-én nagy körvadászat rendezte-tett, melynek 201 nyúl lett áldozata.

Hymen. Szakal család örömeinek volt szemtanúja a hó 4-én, Veres Gyula megyebizottsági tag úr kedves és szellem-dűs leányának, J a n k a n n k, volt esküvője Hajós Károlyval a magyar Állam vasutak igazgatóságának titkárával. Az egyik vő-fél: Stréfer Alfréd volt. E menyegzőn részt vettek: Madách Károly, Nógárdmezei alis-pánja, Tolnai Lajos, a m. Államvasutak igazgatója, Domján Pál törvényszéki bíró és többen, kik a családi boldogságot az érdemes örömszlókkal megosztották. — Ugyancsak f. hó 8-án Gaál Mihály agárdi ev. lelkész B-gyarmaton vezette oltárhoz a kedves és szelleműs Algóver Gizella kis-aszonyt. — Boldogságot kívánunk az új házasoknak!

A sorozás megyénkben javába fo-lyik. Az eredményt annak idején közre-ondjuk.

A Weiss Jónán féle csőd ümög-gondoknál Gasdik Lajos lett megérdemlve a csődbírósság által.

Árvaszéki ülnökök Dessewffy Gyula helyett Jeszenszky József, joggyűző Horváth Danó helyettesítették.

Annak a bizonyos fiatal embernek, ki-ről a lapokban említés történt, hogy va-lami rossz akaratú: rágalmaszója kedvesének leveleket írta, — nem kedvese, hanem jegyese lakik Nyitrán.

Rövid helyi hírek. A prot. templom-ban január 28-án Margóci József irra-lelkész gyűzőrű beszédet mondott magyar és tót nyelven. — T á n c p r ó b a tar-tott január hó 30-án a Lang Hammer Fran-ciska nőnöveldéjében, melyen a növendé-kek igen szép eredményt mutattak fel. A magyar szótól Alk Irma és Nedeckai Irén tánczoltak. Tánczmesterek: Zsemberi volt, ki városunkban már évek előtt jó névre tett szert. — Apolgári iskola építését marcius közepén kezdik meg. Az alapkö du-napólyas győztartással fog letéttetni.

Rendőri hírek. Múlt hó 22-én S. Tar-jában Pokorny Anzelm Kis Godó Anzelm által késsel meggyilkoltatt. — Múlt hó 20-án a sziráki kir. bíróság börtönéből ismét megszökött egy veszedelmes juhtolvaj Polányi János; kit azonban nyomozás foly-tán sikerült N. Faluban kékre keríteni és a főcsendbiztosi hivatalhoz bekísérteni; az-ö-kése alatt, január 24-én Sente és Dober-csén közszégyből összesen 33 db. juhot haj-tott el újból, mit bevalloitt, valamint egyéb juhtolvajlásokat előbbiről. F. hó 2-án Szir-ákra vissza kísérített.

Nyitár.

Illovaszky Adolf a következő nyilatko-zatot küldött a lapok nyíllérébe. „Nyilatko-sat. Alulírottak, mint Illovaszky Adolf úr meg-bizottjai folyó hó 7-én Gyura Béla urat lo-vagias elégtételre felszólítottuk, minek ada-tát ő megtagadta ezen kifejezéssel „elne-m fogadom.”)

Menczel János.
Duman Dávid.

*) E rovathoz küldöttéért nem vállal felelő-séget a.

Feloldozerkésző
Horváth Danó.

HIRDETÉSEK.

Meghívás.

A „Takarék és hitelintézet részvénytársulat” B.-Gyarmaton f. 1877. évi febr. hó 28-án d. e. 10 ó. évi rendes közgyűlést tartja, a melyre t. cz. részvényesek ezennel meghivatnak.

Tárgyak:

1. A lejárt évi üzletforgalom, számadások s a mérleg előterjesztése A felügyelő bizottságnak ezek felett tett véleményes jelentése. A felmentvény megadása.
2. Az osztalék felbőli intézkedés
3. A felügyelő bizottság megválasztása.
4. Az alapszabályok 53 §-ában foglalt egyéb rendes közgyűlési teendők. A részvények melyek alapján a részvényes szavazni kíván, az alapsz. 50 §-a értelmében 8 napon belül a közgyűlés előtt, az intézet pénztáránál leteendő, vagy pedig a közgyűlés megnyitásánál felmutatandók.

B. Gyarmaton 1877. évi január hó 31-én

Gróf. Forgách Antal s. k.
elnök.

Eladó birtok.

B-Gyarmattól fölörányira eső Za-horá községben mintegy 112 holdból álló tagosított birtok, kényelmes úri lakház, cseléd s egyéb szükséges gazdasági épületekkel ellátva szabad kézből eladandó. A netán venni szán-dékozó Szabó János ügyvéd irodájá-ban bővebb értesülést nyerhet.

52—877. v. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajto, a b-gyarmati királyi járásbírósság 575—877 számú végzésének meg felelőleg ezennel közhirre teszi, miszerint a b-gyarmati „Takarék s hitelintézet”-nél elzálogo-sított s ki nem váltott sem meghosszabbított arany s ezüstnemű kézi zálogok nyilvános árverés út-ján eladandók, minek a helyszínén vagyis az érintett hitelintézet helyiségében leendő. eszközzésére folyó évi február hó 21. vagy szükség esetén kövekező napjának mindig délutáni 2 órája tüzetett ki, melyre a venni szándékoztók ezennel meghivatnak.

Kelt B-Gyarmaton 1877 január hó 31-én

Vatter Gyula.
bir. végrehajtó.